

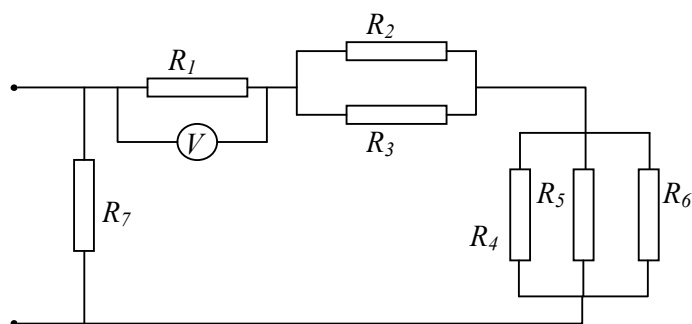
16. РЕГИОНАЛНО ТАКМИЧЕЊЕ ИЗ ФИЗИКЕ УЧЕНИКА ОСНОВНИХ ШКОЛА РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ (9. април 2011)

IX разред

1. Вокмен чија снага износи $7W$ био је укључен од $9h$ до $12h$. Колики рад је извршила батерија која служи за напајање вокмена за то вријеме? Ако је напон на крајевима батерије у току рада уређаја био $10V$ израчунајте количину наелектрисања која протекне кроз вокмен за дато вријеме.

2. Са једног брода су истовремено упућени звучни таласи кроз воду и ваздух. На другом броду ови таласи су примљени у размаку $5s$. Брзина звука у ваздуху је $340m/s$, а у води $1460m/s$. Одредити растојање између бродова.

3. Израчунати јачине струје кроз сваки отпорник на слици и напон на сваком отпорнику. Волметар у шеми на слици показује напон $U = 32V$, отпорници имају вриједности $R_1 = 6,4\Omega$, $R_2 = 4\Omega$, $R_3 = 12\Omega$, $R_4 = 6\Omega$, $R_5 = 3\Omega$, $R_6 = 8\Omega$, $R_7 = 20\Omega$

4. Три наелектрисања $q_1 = 3 nC$, $q_2 = -4 nC$ и $q_3 = -2 nC$ налазе се у теменима једнакостраничног троугла стране $a = 50 cm$. Одредити силу која дјелује на наелектрисање $q = 1C$ које се налази у тачки на средини стране, између наелектрисања q_1 и q_2 . ($k = 9 \cdot 10^9 \frac{Nm^2}{C^2}$)

5. Плочасти ваздушни кондензатор наелектрисан је до напона $U = 210 V$. Кондензатор се затим веже паралелно са ненаелектрисаним кондензатором истих димензија, с тим што се између плоча овог другог налази стакло као диелектрик. Колика је диелектрична константа стакла ако је напон између крајева ове везе $U' = 30 V$?

Задатке припремио: Милко Бабић
Рецензент: Митар Цвијановић

РЈЕШЕЊА ЗАДАТАКА ЗА IX РАЗРЕД

1.

$$P = 7W; \quad t = 3h; \quad U = 10V$$

$$A = P \cdot t; \quad A = 75600J = 75,6KJ$$

количина наелектрисања која протекне кроз вољмен је:

$$q = \frac{A}{U}; \quad q = 7560C$$

2.

$$\Delta t = t_1 - t_2 = 5s, \quad v_1 = 340m/s, \quad v_2 = 1460m/s, \quad d = ?$$

Звучни талас који се простира кроз ваздух доспијева до другог брода после $t_1 = \frac{d}{v_1}$,

а звучни талас кроз воду након $t_2 = \frac{d}{v_2}$

Временски размак између доласка ових таласа до другог брода износи

$$\Delta t = t_1 - t_2 = \frac{d}{v_1} - \frac{d}{v_2} = \frac{v_2 - v_1}{v_1 v_2} d \quad \text{одакле се добија: } d = \frac{v_1 v_2}{v_2 - v_1} \cdot \Delta t, \quad \Delta t = 2216m$$

3.

$$\text{Еквивалентни отпор } R_{23} = \frac{R_2 R_3}{R_2 + R_3} \quad R_{23} = 3\Omega$$

$$R_{456} = \frac{R_4 R_5 R_6}{R_4 R_5 + R_5 R_6 + R_6 R_4} \quad R_{456} = 1,6\Omega \quad I_1 = \frac{U_1}{R_1} = 5A$$

$$U_2 = U_3 = I_1 R_{23} = 15V \quad I_2 = \frac{U_2}{R_2} = 3,75A \quad I_3 = \frac{U_2}{R_3} = 1,25A$$

$$U_4 = U_5 = U_6 = I_1 R_{456} = 8V \quad I_4 = \frac{U_4}{R_4} = 1,33A \quad I_5 = \frac{U_5}{R_5} = 2,67A$$

$$I_6 = \frac{U_6}{R_6} = 1A \quad R_{123456} = R_1 + R_{23} + R_{456} = 11\Omega \quad U_7 = I_1 R_{123456} = 55V$$

$$I_7 = \frac{U_7}{R_7} = 2,75A$$

4.

Израз за силу на наелектрисање q у тачки А је: $\vec{F}_A = \vec{F}_1 + \vec{F}_2 + \vec{F}_3$. Силе су редом

$$F_1 = k \frac{q_1 q}{\left(\frac{a}{2}\right)^2} = \frac{4k q_1 q}{a^2}, \quad F_2 = \frac{4k q_2 q}{a^2} \quad \text{и} \quad F_3 = k \frac{q_3 q}{\left(\frac{a\sqrt{3}}{2}\right)^2} = \frac{4k q_3 q}{3a^2}. \quad \text{4} \quad \text{Резултујућа}$$

$$\text{јачина поља је } F = \sqrt{(F_1 + F_2)^2 + F_3^2} = 1012,6 N.$$

5.

Количина наелектрисања у систему једнака је количини наелектрисања које се налазило на првом кондензатору пре спајања и износи $q = C \cdot U$. Паралелна веза ова два

кондензатора има капацитет $C' = C + \varepsilon C = C(1 + \varepsilon)$, а пошто су наелектрисања једнака

важи: $C \cdot U = C(1 + \varepsilon) \cdot U'$. Одавде се добија да је $\varepsilon = \frac{U}{U'} - 1 = 6$.